

KLP

Månedsrappport for juli 2024

Markedskommentar

- Svakere arbeidsmarked i USA øker frykten for resesjon
- Fall i de lange rentene både internasjonalt og i Norge
- Svakere norsk krone
- Fortsatt oppgang i aksjemarkedene i juli, men fall etter månedsskiftet

Økonomisk tilstand

Den økonomiske utviklingen er noe svakere enn forventet, men den siste tids uro skaper mer usikkerhet om den videre utviklingen. Markedene priser nå inn vesentlig flere kutt i løpet av året enn tidligere.

USA

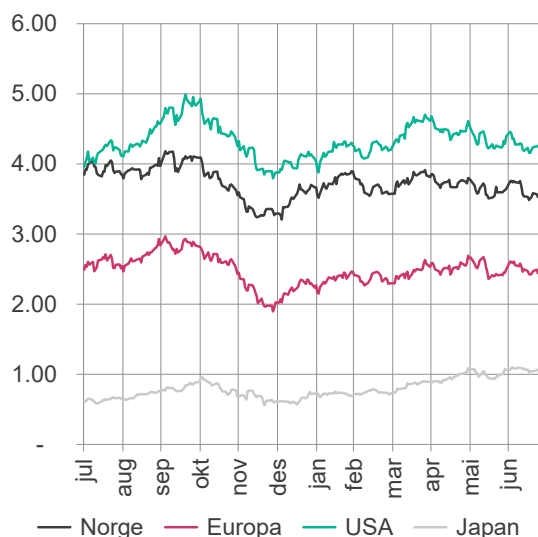
Den 31. juli holdt som ventet FED (den amerikanske sentralbanken) renten uendret i intervallet 5,25-5,50 prosent. De siste indikatorene antyder at den økonomiske aktiviteten har fortsatt å utvikle seg i solid fart. Jobbveksten har moderert seg og arbeidsledigheten har økt, men er fortsatt lav. Inflasjonen har kommet ned det siste året, men er fortsatt høy. De siste månedene har det vært ytterligere moderat progresjon mot målet. Sentralbanken har som mål å oppnå høyest mulig sysselsetting og inflasjon på 2 prosent. Slik FED ser det nå, har muligheten for å nå målene kommet i bedre balanse. De økonomiske utsiktene er usikre, og sentralbanken overvåker inflasjonsrisikoen nøye.

Arbeidsmarkedet var svakere enn ventet i juli, samtidig som de to foregående månedene ble nedrevidert. Sysselsettingen steg med 114.000 personer, mens tall fra de foregående månedene ble revidert ned med 29.000 personer. Timelønnen falt noe og årsveksten er nå på 3,6 prosent. Arbeidsdeltagelsen steg til 62,7 prosent,

mens arbeidsløsheten steg til 4,3 prosent. Arbeidsledighetstallene er fra en husholdningsundersøkelse og er mer volatil enn NFP (non-farm payrolls) undersøkelsen, som de andre tallene er fra.

I juni falt inflasjonen til 3,0 prosent på årsbasis, mens kjerneinflasjonen falt til 3,3 prosent. Sentralbankens foretrukne mål for prisvekst er kjernedeflatoren for privat forbruk. Denne var uendret og er nå på 2,6 prosent årlig rate, fortsatt over FEDs mål på 2,0 prosent.

10 års rente i %

Case-Shiller indeksen, som viser utviklingen i de amerikanske boligprisene, falt noe tilbake, men er fortsatt opp med 6,8 prosent det siste året. Salg av nye boliger er lav, og trender nedover. Beholdningen av usolgte boliger stiger, men det er ingen tegn til at prisene reduseres for å få solgte boligene.

De svake arbeidstallene førte til at markedene tror sentralbanken er kommet bakpå med rentekuttene, og at man er på vei inn i en mild resesjon. Markedene priser nå inn første kutt i september, og de ser stor sannsynlighet for et kutt på 0,50 prosentpoeng. Det er nå priset inn 4-5 rentekutt i

inneværende år, inkludert flere kutt på 0,50 prosentpoeng. Vi tror på 3 rentekutt i inneværende år.

Europa

Den 18. juli holdt som ventet ECB (den europeiske sentralbanken) de sentrale rentene uendret; innskuddsrenten på 3,75 prosent og reponenten på 4,25 prosent. ECB sier de innkomne dataene er på linje med det sentralbanken har forventet. Sentralbanken vil være sikker på at inflasjonen kommer ned til målet på 2 prosent i løpet av et fornuftig tidsrom. De vil derfor holde rentene på innstrammende nivå til de er sikre på å nå målet. ECB vil fortsatt være dataavhengige, og gir ingen signaler om når første kutt kan komme.

Arbeidsledigheten for eurolandene økte uventet til 6,5 prosent i juni. Ledigheten ligger på 3,4 prosent i Tyskland og 7,4 prosent i Frankrike, mens land syd i eurosone, som Spania og Italia, ligger på henholdsvis 11,5 prosent og 7,0 prosent.

Prisveksten falt litt og ligger nå på en årsvekst på 2,5 prosent. Kjerneinflasjonen var uendret og er nå på 2,9 prosent. Inflasjonen holder seg høy, og det kan skape vanskeligheter for ytterligere snarlige rentekutt fra sentralbanken.

Markedene priser nå inn ytterligere 3 rentekutt mot slutten av året. Det første i september. Inflasjonen holder seg høy og det er tegn til noe bedre utsikter for økonomien, så usikkerheten er stor, og ECB gir ingen indikasjoner på tidspunktet.

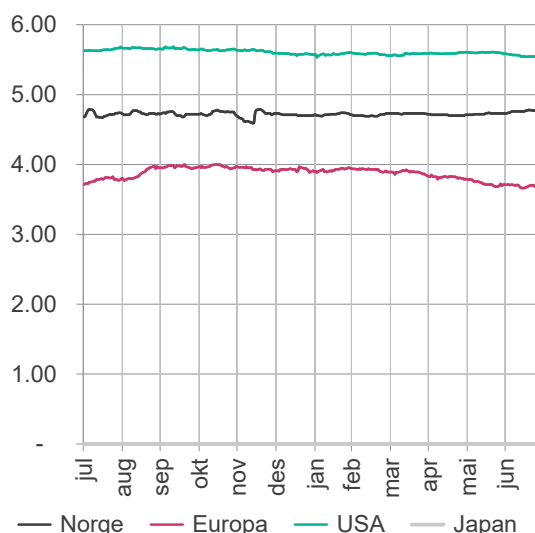
Norge

Norsk økonomi utvikler seg bra, og Norges Bank har signalisert at renten trolig holdes

på 4,50 prosent ut året. Den siste tids uro i markedene har svekket kronen mye og det gjør det vanskeligere for sentralbanken å kutte rentene om det skulle bli behov for det.

I juli svekket kronen seg fra 11,39 til 11,82 mot euro og fra 130,57 til 134,96 i forhold til den handelsvektede indeksen. Norges Bank vil selge 400 millioner kroner på vegne av staten hver dag i august.

3 mnd rente i %

Ved utgangen av juli var arbeidsledigheten målt av NAV på 74.000 personer. Det er 62.600 helt ledige og 11.400 på tiltak, noe som utgjør 2,5 prosent ledighet. Justert for normale sesongvariasjoner var det en økning på 1.500 arbeidsledige. Siden nyttår har ledigheten økt svakt, og det er forventet at denne trenden vil fortsette ut året. Bruttoledigheten, som inkluderer de som er delvis ledige, er på 90.900 personer, ned fra 93.800 i juni. Dette tilsvarer 3,1 prosent av arbeidsstyrken. Ledigheten, målt ved arbeidskraftundersøkelsen (AKU) fra SSB var stabil på 4,1 prosent. Sentralbanken vektlegger NAV sine tall.

Veksten i konsumprisindeksen falt i juni til 2,6 prosent på årsbasis. Kjerneinflasjonen falt til 3,4 prosent, under Norges Banks anslag på 3,6 prosent. Matvareprisene stiger mer enn ventet, mens leiepriser, møbler og pakkereiser faller mer enn ventet. Importerte kjernepriser faller til 2,0 prosent, mens innenlandsk skapt inflasjon er 4,2 prosent. Så den norske inflasjonen trekkes fortsatt ned av internasjonale priser.

Kredittveksten steg i juni og er nå på 3,6 prosent. Kredittveksten for husholdninger tok seg litt opp. Dette kan henge sammen med oppgangen i prisene, og den er nå på 3,3 prosent. Bedriftenes kredittvekst falt til 2,3 prosent. Detaljhandelen falt med 5,1 prosent i juni, etter en revidert økning på 4,7 prosent i mai.

Markedene hadde i utgangspunktet priset inn første rentekutt i mars 2025, men med den siste tids uro priser markedene inn 80 prosent sannsynlighet for ett kutt i desember. Kutter de andre sentralbankene i løpet av høsten, øker muligheten for kutt fra Norges Bank.

RENTEMARKEDENE

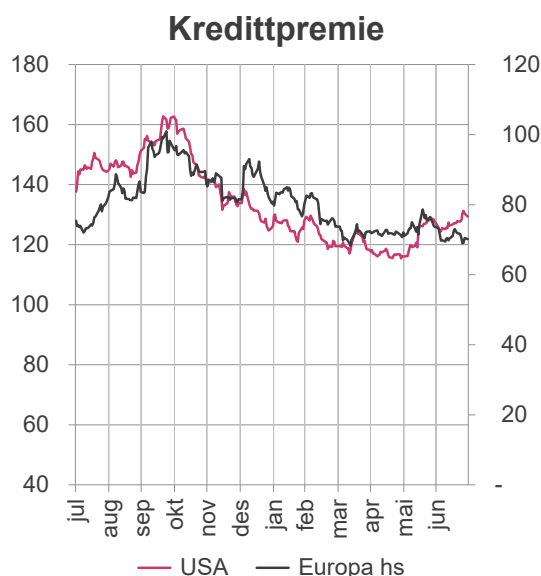
Internasjonalt og Norge

I juli har de korte og lange rentene falt i internasjonalt og i Norge. Fallet skyldes noe svakere utvikling i økonomiene. Kredittspreadene har falt marginalt i juli.

I juli måned har de korte fondene levert en god avkastning, mens de lange fondene har gitt noe bedre avkastning som følge av fallende renter. Fondene har levert en avkastning som har vært bedre enn sine respektive indekser.

Kreditt

Kredittpåslaget mellom Bloomberg Global Aggregate Corporate Index og statsobligasjoner med tilsvarende løpetid ble redusert med om lag 0,02 prosentpoeng gjennom juli og endte på 1,01 prosent. Kredittpåslaget var forholdsvis uendret for obligasjoner denominert i amerikanske og canadiske dollar, så reduksjonen skjedde hovedsakelig for obligasjoner denominert i euro og britiske pund.

Det var en betydelig reduksjon i de toneangivende underliggende statsrentene gjennom måneden. I sum bidro reduksjonen i kredittpåslag og underliggende statsrenter til en valutasikret månedsavkastning på 2,13 prosent for Bloomberg Global Aggregate Corporate Index.

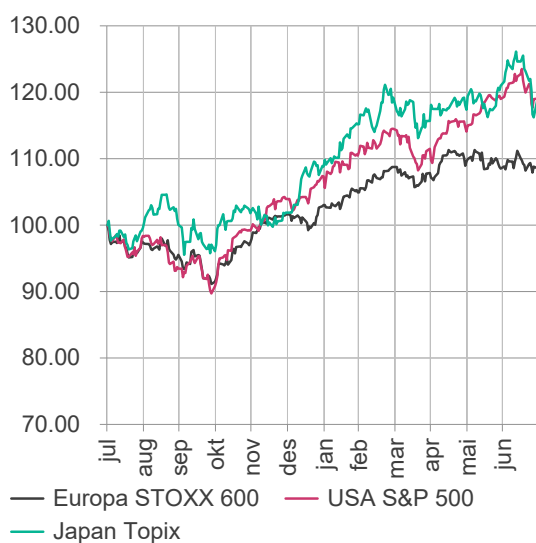
Det var litt roligere i markedet for nyutstedelser gjennom måneden, noe som er normalt for juli. Totalt kom det 160 nye obligasjoner til markedet, som i sum bidro til å øke utestående volum av globale kredittobligasjoner med 1,18 prosentpoeng. Den største utstederen i juli var helseforsikrings-selskapet UnitedHealth Group Inc, som hentet over USD 11,5 milliarder fordelt på 7 obligasjoner med løpetider på henholdsvis 2, 6, 8, 10, 20, 30 og 40 år.

AKSJEMARKEDENE

Globalt

De globale aksjemarkedene (MSCI World målt i lokal valuta) steg med 1,2 prosent i juli. Hittil i år er MSCI World opp hele 14,8 prosent. Den amerikanske samleindeksen S&P 500 steg med 1,1 prosent, men den teknologitunge Nasdaq-indeksen falt med 0,8 prosent i løpet av måneden. Europa (STOXX 600) steg 1,8 prosent, men Kina (Shanghai composite) falt 1,0 prosent. På bransjenivå var «utilities» og finans sterk-est med oppgang på henholdsvis 6,5 og 5,7 prosent. Kommunikasjonstjenester og teknologi var svakest med fall på henholdsvis 3,2 og 2,1 prosent.

Europa, USA og Japan

Etter månedsskiftet (dette skrives 5. august) har aksjemarkedene falt betydelig, og det ser ut til at USA vil falle videre i dag. Arbeidsmarkedstallene for juli var svake i USA, og dette indikerer at amerikansk økonomi kanskje ikke er så sterk som man trodde. De lange rentene har falt mye, og markedsaktørene tror tydeligvis at USA kan være på vei inn i en resesjon.

Aksjemarkedene har utviklet seg sterkt i lengre tid, og dette har ført til at verdsettelsen av aksjene er blitt høy. Dette gjelder

særlig USA og kanskje spesielt de store amerikanske teknologiselskapene. Det skal derfor ikke så mye til for at stemningen snur. Selv små negative nyheter kan utløse en korreksjon ned i markedene.

Mer Samfunnsansvar

KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar hadde en avkastning på 5,3 prosent i juli. Det valutasikrede fondet steg 1,9 prosent. Avkastningen var om lag 0,8 prosentpoeng foran referanseindeksen MSCI World. Eiendom, finans og forsyningsvarer var de beste aksjesektorene i juli. Målt mot indeksen tjente fondet på den sterke oppgangen i elbilprodusenten Rivian og husbyggerene Beazer Homes og KB Home. Blant fondets største beholdninger bidro Apple Inc positivt, mens Microsoft og Nvidia bidro negativt i juli etter et sterkt første halvår i 2024.

KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar steg 5,0 prosent i juli, det var 1,2 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen. Den store vinneren blant fondets beholdninger var Tomra, som steg hele 41 prosent på en måned. Blant fondets største investeringer bidro Novo Nordisk med negativ avkastning, Assa Abloy og Vestas Wind Systems steg gjennom måneden. Målt mot referanseindeksen bidro også industriselskapene Lindab, Konecranes og Munters til en stor del meravkastningen.

KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar steg 2,8 prosent i juli. Avkastningen var 0,2 prosentpoeng lavere enn referanseindeksen. Forskjellen skyldtes i hovedsak at fondet ikke er investert i AliBaba Group som steg 12 prosent i løpet av måneden. I tillegg falt hardware-selskapet Wiwynn med hele 22 prosent. På den positive siden steg fornybarselskapet Suzlon Energy med 35 prosent, sammen med en rekke øvrige indiske selskaper i fondet, som for

eksempel Infosys (+22prosent) og Colgate Palmolive India (23 prosent).

Norge

Juli var en god børs måned, med fondsindeksen opp 3,1 prosent, bedre enn OSEBX som var opp 2,6 prosent. S&P 500 indeksen var opp med 1,1 prosent, Nasdaq-indeksen falt 0,8 prosent, og DAX i Tyskland var ned 0,5 prosent. Ved utgangen av juli var fondsindeksen opp 13,8 prosent for året, mens S&P 500 var opp hele 15,8 prosent. Parallelt med sterke børser har vi sett ny tilspising av konflikten i Midt-Østen, samt en meget overraskende utvikling i den amerikanske presidentvalgkampen.

Parallelt med sterke børser har vi sett tegn til større usikkerhet i den økonomiske utviklingen. Råvarepriser har falt i juli, som følge av svakere vekst enn ventet i Kina, men også tegn til svakere utvikling av den amerikanske økonomien. Oljeprisen var USD 81/fat ved utgangen av juli, ned fra 86,5 ved utgangen av forrige måned. Vi har også sett metallpriser og andre råvarer falle i løpet av sommeren. Lange renter falt i juli, og den ti-årige statsrenten i USA falt fra

4,40 prosent til 4,01 prosent. I skrivende stund har den falt videre til 3,73 prosent som følge av svake arbeidsmarkedstall i USA og økt frykt for at sentralbanken har holdt renten for høy for lenge. Risikoen for resesjon har på ny økt.

Vi har en relativt defensiv portefølje, noe vi har hatt et par måneder. Vi har benyttet en svekkelse i sjømatsektoren i sommer til å vekte oss opp i denne sektoren, da vi synes prisingen ser attraktiv ut på dagens nivåer.

I juli var våre beste bidragsytere våre undervekker i Norsk Hydro og Frontline, samt våre overvekker i Seadrill, Bonheur og Lerøy. De mest negative bidragsyterne i måneden var våre overvekker i Europris og Gjensidige, samt våre undervekker i Aker Solutions, Kongsberggruppen og DnB. KLP AksjeNorge Aktiv hadde en avkastning på 2,7 prosent i måneden, mot fondsindeksen på 3,1 prosent.

Nøkkeltall - utvalgte aksjeindekser ved siste månedsslutt

	Hist PE	Est PE	Pris/bok	Return on Equity	Est utbytte
MSCI World	21.6	19.4	3.35	14.1 %	1.9 %
S&P 500 Index	25.0	22.3	4.84	17.9 %	1.4 %
MSCI Europa	15.0	14.0	2.03	12.0 %	3.5 %
DAX Index (Frankfurt)	15.2	13.0	1.59	8.7 %	3.4 %
FTSE 100 Index (London)	14.3	12.0	1.88	11.0 %	4.0 %
CAC 40 Index (Paris)	13.4	13.2	1.83	11.6 %	3.5 %
MSCI Japan	15.8	14.6	1.45	9.0 %	2.4 %
MSCI AC Asia Pacific	16.8	14.4	1.65	9.4 %	2.7 %
Oslo Børs Hovedindeks	13.0	11.0	1.69	13.0 %	6.6 %
Oslo Børs Fondindeks	14.2	11.5	1.71	12.3 %	6.1 %
VINX 30 Index (Norden)	17.3	18.4	3.30	16.5 %	3.1 %
Stockholm 30 Index	13.0	15.9	2.27	14.9 %	3.6 %
Copenhagen 20 Index	30.4	27.5	6.68	12.9 %	1.8 %
Helsinki 25 Index	14.6	13.7	1.73	9.2 %	5.0 %
MSCI Emerging Markets	15.3	12.7	1.70	10.7 %	2.9 %
MSCI Brazil	7.0	7.3	1.28	17.3 %	7.6 %
MSCI Russia	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
MSCI India	28.4	26.0	4.66	16.2 %	1.2 %
MSCI China	11.4	9.5	1.20	9.9 %	3.0 %

Kilde: Bloomberg

Avkastning for KLP-fondene pr. 31.07.2024

	Klasse	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ¹	Referanseindeks
		Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
INDEKSFOND									
KLP AksjeNorge Indeks	P	2,52 %	2,60 %	-0,08 %	11,50 %	11,69 %	-0,18 %	0,06 %	Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
	S	2,53 %	2,60 %	-0,07 %	11,55 %	11,69 %	-0,14 %	0,06 %	
KLP AksjeNorden Indeks	P	2,01 %	2,01 %	-0,01 %	18,46 %	17,68 %	0,78 %	0,36 %	MSCI Nordic Countries IMI Index
	S	2,01 %	2,01 %	0,00 %	18,52 %	17,68 %	0,84 %	0,36 %	
KLP AksjeGlobal Indeks	P	4,49 %	4,51 %	-0,01 %	22,51 %	22,44 %	0,07 %	0,18 %	MSCI World Developed Markets
	S	4,50 %	4,51 %	-0,01 %	22,56 %	22,44 %	0,13 %	0,18 %	
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret	P	1,19 %	1,22 %	-0,03 %	14,59 %	14,49 %	0,10 %	0,22 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	1,20 %	1,22 %	-0,02 %	14,68 %	14,49 %	0,19 %	0,22 %	
	S-1	1,19 %	1,22 %	-0,03 %	14,61 %	14,49 %	0,12 %	0,22 %	
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	P	9,77 %	9,73 %	0,04 %	16,90 %	16,76 %	0,14 %	0,13 %	MSCI World Small Cap
	S	9,78 %	9,73 %	0,05 %	16,95 %	16,76 %	0,18 %	0,13 %	
KLP AksjeVerden Indeks	P	4,35 %	4,35 %	0,00 %	21,76 %	21,77 %	-0,01 %	0,18 %	MSCI All Country World
	S	4,36 %	4,35 %	0,01 %	21,84 %	21,77 %	0,08 %	0,18 %	
KLP AksjeFremv Markeder Indeks	P	3,20 %	3,00 %	0,20 %	15,92 %	16,07 %	-0,16 %	0,67 %	MSCI Emerging Market
	S	3,21 %	3,00 %	0,21 %	15,97 %	16,07 %	-0,10 %	0,67 %	
KLP AksjeEuropa Indeks	P	5,06 %	4,90 %	0,16 %	17,33 %	16,37 %	0,97 %	0,49 %	MSCI Europe
	S	5,07 %	4,90 %	0,17 %	17,39 %	16,37 %	1,02 %	0,49 %	
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P	P	1,27 %	1,09 %	0,18 %	11,59 %	10,68 %	0,91 %	0,46 %	MSCI Europe valutasikret
	S	1,28 %	1,09 %	0,19 %	11,66 %	10,68 %	0,98 %	0,46 %	
KLP AksjeUSA Indeks	P	3,94 %	3,96 %	-0,02 %	25,03 %	24,95 %	0,08 %	0,20 %	MSCI USA
	S	3,94 %	3,96 %	-0,02 %	25,09 %	24,95 %	0,14 %	0,20 %	
	S-USD ³	1,22 %	1,23 %	-0,01 %	16,20 %	16,05 %	0,15 %	0,20 %	
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	P	1,11 %	1,15 %	-0,04 %	15,48 %	15,18 %	0,31 %	0,27 %	MSCI USA valutasikret
	S	1,12 %	1,15 %	-0,03 %	15,56 %	15,18 %	0,38 %	0,27 %	
KLP AksjeAsia Indeks	P	7,36 %	7,27 %	0,09 %	16,78 %	17,40 %	-0,62 %	0,42 %	MSCI Pacific
	S	7,37 %	7,27 %	0,10 %	16,84 %	17,40 %	-0,56 %	0,42 %	
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	P	0,54 %	0,47 %	0,07 %	16,44 %	17,34 %	-0,90 %	0,44 %	MSCI Pacific valutasikret
	S	0,55 %	0,47 %	0,08 %	16,50 %	17,34 %	-0,83 %	0,44 %	
SVANEMERKEDE FOND									
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	P	5,39 %	4,51 %	0,88 %	20,85 %	22,44 %	-1,59 %	2,28 %	MSCI World Dev. Markets
	S	5,40 %	4,51 %	0,89 %	20,89 %	22,44 %	-1,54 %	2,28 %	
KLP AksjeGlobal Mer S.ansvar Val.sik.	P	1,92 %	1,22 %	0,70 %	13,22 %	14,49 %	-1,27 %	2,13 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	1,93 %	1,22 %	0,71 %	13,29 %	14,49 %	-1,20 %	2,13 %	
KLP AksjeFremv. M. Mer S.ansvar	P	2,78 %	3,00 %	-0,23 %	10,79 %	16,07 %	-5,29 %	2,96 %	MSCI Emerging Market
	S	2,78 %	3,00 %	-0,22 %	10,84 %	16,07 %	-5,24 %	2,96 %	
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	P	5,01 %	3,83 %	1,17 %	15,17 %	14,53 %	0,64 %	3,01 %	MSCI Nordic Countries IMI 10/40
	S	5,02 %	3,83 %	1,18 %	15,22 %	14,53 %	0,69 %	3,01 %	
KLP Obligasjon Global Mer S.ansvar	P	2,22 %	2,14 %	0,07 %	1,50 %	1,72 %	-0,22 %	0,26 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
	S	2,22 %	2,14 %	0,08 %	1,54 %	1,72 %	-0,17 %	0,26 %	
KLP Obligasjon 1 år Mer S.ansvar	P	0,72 %	0,63 %	0,09 %	3,23 %	2,71 %	0,51 %	0,66 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 1 ldx
	S	0,72 %	0,63 %	0,09 %	3,23 %	2,71 %	0,52 %	0,66 %	
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	P	1,20 %	1,13 %	0,08 %	2,60 %	2,40 %	0,20 %	0,44 %	Kombinasjonsindeks
	S	1,21 %	1,13 %	0,08 %	2,66 %	2,40 %	0,26 %	0,44 %	
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	P	1,74 %			5,12 %				Fondet har ikke indeks
	S	1,75 %			5,17 %				
KLP Lang Horisont Mer S.ansvar	P	2,97 %			10,96 %				Fondet har ikke indeks
	S	2,97 %			10,99 %				
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	P	4,17 %			17,04 %				Fondet har ikke indeks
	S	4,17 %			17,09 %				

Avkastning for KLP-fondene pr. 31.07.2024

	Klasse	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ¹	Referanseindeks
		Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
AKTIVE AKSJEFOND									
KLP AksjeNorge Aktiv	P	2,68 %	3,09 %	-0,41 %	14,53 %	13,81 %	0,72 %	1,72 %	Oslo Børs Fondindeks (OSEFX)
	S	2,71 %	3,09 %	-0,39 %	14,69 %	13,81 %	0,88 %	1,72 %	
FAKTORFOND									
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	P	5,85 %	4,51 %	1,34 %	19,53 %	22,44 %	-2,91 %	4,39 %	MSCI World Developed Markets
	S	5,86 %	4,51 %	1,35 %	19,60 %	22,44 %	-2,84 %	4,39 %	
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	P	2,30 %	1,22 %	1,07 %	12,37 %	14,49 %	-2,12 %	4,50 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	2,31 %	1,22 %	1,08 %	12,46 %	14,49 %	-2,03 %	4,50 %	
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	P	11,19 %	9,73 %	1,45 %	19,38 %	16,76 %	2,62 %	4,58 %	MSCI World Small Cap
	S	11,20 %	9,73 %	1,47 %	19,47 %	16,76 %	2,71 %	4,58 %	
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	P	3,89 %	3,00 %	0,89 %	15,49 %	16,07 %	-0,59 %	4,17 %	MSCI Emerging Markets
	S	3,90 %	3,00 %	0,90 %	15,57 %	16,07 %	-0,50 %	4,17 %	
RENTEFOND									
KLP Likviditet	P	0,46 %	0,46 %	0,00 %	3,10 %	3,00 %	0,10 %	0,11 %	NBP Liquidity Low Risk Index
	S	0,46 %	0,46 %	0,00 %	3,11 %	3,00 %	0,11 %	0,11 %	
KLP FRN	P	0,61 %	0,53 %	0,08 %	3,89 %	3,58 %	0,31 %	0,16 %	NBP Norw. RM1-RM3 Fl. Rate Idx
	S	0,61 %	0,53 %	0,08 %	3,89 %	3,58 %	0,32 %	0,16 %	
KLP Kort Stat	P	0,39 %	0,40 %	-0,01 %	2,53 %	2,53 %	0,01 %	0,02 %	NBP Norw. Gov. TB
	S	0,39 %	0,40 %	-0,01 %	2,54 %	2,53 %	0,01 %	0,02 %	
KLP Obligasjon 1 år	P	0,63 %	0,62 %	0,02 %	2,92 %	2,63 %	0,28 %	0,11 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 1 Idx
	S	0,64 %	0,62 %	0,02 %	2,92 %	2,63 %	0,29 %	0,11 %	
KLP Obligasjon 3 år	P	1,19 %	1,15 %	0,04 %	2,32 %	2,18 %	0,14 %	0,28 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 3 Idx
	S	1,19 %	1,15 %	0,04 %	2,32 %	2,18 %	0,14 %	0,28 %	
KLP Obligasjon 5 år	P	1,58 %	1,55 %	0,04 %	1,93 %	1,80 %	0,13 %	0,30 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 5 Idx
	S	1,58 %	1,55 %	0,04 %	1,94 %	1,80 %	0,13 %	0,30 %	
KLP Statsobligasjon	P	1,21 %	1,25 %	-0,05 %	1,79 %	1,62 %	0,17 %	0,18 %	NBP Norw. Gov. Bonds Index
	S	1,21 %	1,25 %	-0,05 %	1,80 %	1,62 %	0,18 %	0,18 %	
KLP Kredittobligasjon	P	1,21 %	1,17 %	0,04 %	2,78 %	2,39 %	0,39 %	0,69 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 3 Idx
	S	1,21 %	1,17 %	0,04 %	2,78 %	2,39 %	0,39 %	0,69 %	
KLP Obligasjon Global	P	2,15 %	2,14 %	0,00 %	1,68 %	1,72 %	-0,04	0,17 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
	S	2,15 %	2,14 %	0,01 %	1,72 %	1,72 %	0,01 %	0,17 %	
KLP Obligasjon Global 3 år	P	1,38 %	1,41 %	-0,03	2,26 %	2,45 %	-0,20	0,16 %	Barclays Global Agg. Credit 1-5 Yrs
	S	1,39 %	1,41 %	-0,02	2,31 %	2,45 %	-0,15	0,16 %	
FONDSPAKKER									
KLP Nåtid	P	1,12 %	1,10 %	0,02 %	2,67 %	2,55 %	0,11 %	1,14 %	Kombinasjonsindeks
	S	1,13 %	1,10 %	0,03 %	2,73 %	2,55 %	0,17 %	1,14 %	
KLP Kort Horisont	P	1,59 %			5,30 %				Fondet har ikke indeks
	S	1,59 %			5,36 %				
KLP Lang Horisont	P	2,67 %			11,58 %				Fondet har ikke indeks
	S	2,68 %			11,62 %				
KLP Framtid	P	3,74 %			18,06 %				Fondet har ikke indeks
	S	3,74 %			18,10 %				
SPECIALFOND									
KLP Alfa Global Energi	S	-1,39 %			6,23 %			4,98 %	NBP Norw. Gov. Dur. 0,25 Idx
KLP Alfa Global Rente	S	0,36 %			2,77 %			6,50 %	NBP Norw. Gov. Dur. 0,25 Idx

	Effektiv rente ² (%)	Løpende rente ² (%)	Rentefølsomhet (%)	Kredittfølsomhet (år)
RENTEFOND				
KLP Kort Stat	4,35	4,35	0,40	0,00
KLP Statsobligasjon	3,58	3,58	5,16	0,00
KLP Likviditet	4,81	4,91	0,23	0,60
KLP Obligasjon 1 år	4,69	4,75	1,07	1,21
KLP Obligasjon 3 år	4,27	4,33	3,14	3,09
KLP Obligasjon 5 år	4,12	4,13	4,80	4,66
KLP FRN	4,62	5,32	0,12	2,24
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	4,68	4,98	1,01	1,85
KLP Kredittobligasjon	4,42	4,61	2,95	3,14
KLP Obligasjon Global 3 år	4,63	4,04	2,52	2,44
KLP Obligasjon Global	4,74	4,23	5,73	5,69
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	4,90	4,39	5,70	5,76

¹ Tracking error er ex-post, dvs et historisk basert tall basert på 12 månedlige avkastninger i forhold til referanseindeks, uten effekter fra svingprising.

² Effektiv rente er beregnet som markedsverdivektet yield. Yelden på norske papirer regnes med forfall lik første call dato. For FRNer beregnes yield med en forward fixingkurve. Effektiv rente vil kunne endres fra dag til dag, og er derfor ingen garanti for avkastningen i perioden den er beregnet for. For valutasikring er rentedifferanser på kurven tilsvarende hver enkelt valutas durasjon i porteføljen lagt til grunn.

Løpende rente er beregnet som markedsverdivektet yield. Yelden på norske papirer regnes med forfall lik første call dato. For FRNer beregnes yelden basert på 3M NIBOR. Løpende rente vil kunne endres fra dag til dag, og er derfor ingen garanti for avkastningen i perioden den er beregnet for. For valutasikring beregnes carry med utgangspunkt i rentedifferansene på dagens markedskontrakter.

³ Avkastning for KLP AksjeUSA Indeks USD er oppgitt i amerikanske dollar.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasvingninger.

Source: MSCI. This information is for internal use only and may not be redistributed or used in connection with creating or offering any securities, financial products or indices. Neither MSCI nor any other third party involved in or related to compiling or creating the MSCI data (the «MSCI» Parties) makes any express or implied warranties or representations with respect to such data (or the results to be obtained by the use thereof), and the MSCI Parties hereby expressly disclaim all warranties of originality, accuracy, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose with respect to such data. Without limiting any of the foregoing, in no event shall any of the MSCI Parties have any liability for any direct, indirect, special punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possible damages.

Source: Euronext. All rights in the Euronext indices and/or the Euronext index trademarks vest in Euronext and/or its licensors. Neither Euronext nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the Euronext indices or underlying data. No further distribution of Euronext data and/or usage of Euronext index trademarks for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without Euronext's express written consent.

Nasdaq®, VINX Benchmark NOK index, are registered trademarks of Nasdaq, Inc. (which with its affiliates is referred to as the "Corporations") and are licensed for use by KLP Kapitalforvaltning AS. The Product(s) have not been passed on by the Corporations as to their legality or suitability. The Product(s) are not issued, endorsed, sold, or promoted by the Corporations. THE CORPORATIONS MAKE NO WARRANTIES AND BEAR NO LIABILITY WITH RESPECT TO THE PRODUCT(S).

Source: Nordic Bond Pricing AS ("NBP"). All rights reserved. Neither NBP nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the NBP indices or underlying data. No further distribution of NBP data and/or usage of NBP indices for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without NBP express written consent. NBP and/or its licensors endeavors to ensure that information provided is accurate but does not guarantee its accuracy or reliability and accepts no liability for any direct or indirect loss or damage arising from inaccuracies or omissions. NBP and/or its licensors accepts no liability for any decision made or any action taken in reliance of the information.

KILDE grafer og nøkkeltall indekser: Bloomberg Finance LP. Bloomberg® and the indices licensed herein (the "Indices") are service marks of Bloomberg Finance L.P. and its affiliates, including Bloomberg Index Services Limited ("BISL"), the administrator of the Indices (collectively, "Bloomberg") and have been licensed for use for certain purposes by [INSERT Name of Licensee] (the "Licensee"). Bloomberg is not affiliated with the Licensee, and Bloomberg does not approve, endorse, review, or recommend the financial products referenced herein (the "Financial Products"). Bloomberg does not guarantee the timeliness, accurateness, or completeness of any data or information relating to the Indices or the Financial Products.

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn		Kurser (NAV) 31.07.24	Kapital pr. fond 31.07.24	Årlig Forvalt- ningshonorar	Min. Kostpris
	Andelsklasse		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP AksjeNorge Indeks	P	3871,22	20 693	0,18	100
	S	4498,20		0,09	10 mill
KLP AksjeNorden Indeks	P	9983,24	9 132	0,18	100
	S	1465,24		0,09	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks	P	3223,25	85 523	0,18	100
	S	7907,67		0,09	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret P	P	3825,43	43 094	0,25	100
	S	4302,63		0,12	10 mill
	S-1	4231,46		0,22	1 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	P	2027,28	15 972	0,33	100
	S	2037,50		0,25	10 mill
KLP AksjeVerden Indeks	P	6689,10	12 059	0,25	100
	S	1504,68		0,13	10 mill
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks	P	2858,27	16 997	0,28	100
	S	2940,38		0,18	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks	P	2199,63	4 299	0,20	100
	S	3428,75		0,09	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret	P	1873,66	1 210	0,23	100
	S	2608,28		0,12	10 mill
KLP AksjeUSA Indeks	P	3729,07	16 265	0,20	100
	S	1577,70		0,09	10 mill
	S-USD	6317,73		0,06	USD 50 mill
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	P	2400,71	1 062	0,23	100
	S	4140,15		0,12	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks	P	2183,60	1 648	0,20	100
	S	2980,68		0,10	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	P	2163,57	438	0,23	100
	S	2076,60		0,13	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	P	2562,12	11 804	0,18	100
	S	1507,04		0,10	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret	P	1660,10	3 664	0,23	100
	S	1273,51		0,13	10 mill
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar	P	1032,93	2 261	0,28	100
	S	1143,79		0,18	10 mill
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar P	P	1913,31	2 568	0,18	100
	S	1317,61		0,10	10 mill
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	P	888,54	3 963	0,20	100
	S	1032,86		0,12	10 mill
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	P	1046,11	1 630	0,10	100
	S	1053,92		0,09	10 mill
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	P	993,45	3	0,22	100
	S	1056,38		0,12	10 mill
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	P	1089,56	184	0,22	100
	S	1109,63		0,13	10 mill
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	P	1349,34	262	0,22	100
	S	1242,99		0,15	10 mill
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	P	1601,06	135	0,22	100
	S	1365,27		0,15	10 mill

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn		Kurser (NAV) 31.07.24	Kapital pr. 31.07.24	Årlig Forvalt- ningshonorar	Min. Kostpris
	Andelsklasse		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP AksjeNorge Aktiv	P	12614,73	9 981	0,75	100
	S	1252,10			
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	P	3823,01	22 511	0,27	100
	S	1435,92			
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	P	2248,66	629	0,30	100
	S	1223,99			
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	P	2129,64	2 709	0,45	100
	S	1443,13			
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	P	1702,15	2 624	0,40	100
	S	1360,21			
KLP Likviditet	P	1035,42	8 663	0,10	100
	S	1035,19			
KLP FRN	P	1090,90	2 543	0,10	100
	S	1046,36			
KLP Kort Stat	P	1037,99	3 588	0,10	100
	S	1034,95			
KLP Obligasjon 1 år	P	1050,92	1 287	0,10	100
	S	1048,18			
KLP Obligasjon 3 år	P	1036,71	1 231	0,10	100
	S	1044,57			
KLP Obligasjon 5 år	P	1250,42	2 501	0,10	100
	S	1041,70			
KLP Statsobligasjon	P	955,15	1 893	0,10	100
	S	1027,52			
KLP Kredittobligasjon	P	1073,36	5 075	0,10	100
	S	1052,13			
KLP Obligasjon Global	P	970,03	32 769	0,20	100
	S	984,51			
KLP Obligasjon Global 3 år	P	1058,08	2 559	0,20	100
	S	1058,81			
KLP Nåtid	P	961,84	847	0,22	100
	S	1055,89			
KLP Kort Horisont	P	1150,77	198	0,22	100
	S	1126,57			
KLP Lang Horisont	P	2549,22	1 192	0,22	100
	S	1247,40			
KLP Framtid	P	2295,01	1 974	0,22	100
	S	1373,92			
Spesialfondet KLP Alfa Global Energi	S	2301,84	2 688	0,80*	1 mill
Spesialfondet KLP Alfa Global Rente	S	1010,70	1 534	0,80*	1 mill
Totalvolum			363 864		

* + 10% av verdistigningen over referanserenten, hvis verdien overstiger tidligere høyeste verdi. Fondene er kun tilgjengelig for profesjonelle kunder.

Fondenes regler for innskudd og uttak

INNSKUDD

Ved tegning av andeler før kl. 13 gis det kurs i fondet samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs) under forutsetning av at betalingen er identifiserbar på fondets konto innen kl. 15 og at kunden har sendt inn nødvendig dokumentasjon og informasjon.

UTTAK

Ved melding før kl. 13 gis uttakskurs samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs). Penger vil normalt være på kundens bankkonto 2-3 virkedager etter at uttaket er registrert her. Ved nyttår og spesielle hendelser kan det ta noen flere dager, men innenfor lovens krav om 10 dager. For de to spesialfondene må krav om innløsning varsles 10 virkedager før innløsning.

SVINGPRISING

Fondene bruker svingprising ved kjøp og salg av andeler. Les her for detaljer: <https://www.klp.no/sparing-og-fond/spar-i-fond/svingprising-i-klp-fondene-1.41101>

GENERELT

Alle oppgitte kurser og avkastningstall som publiseres, eller som kunden får oppgitt

i sine rapporter, er fratrukket årlig forvaltningshonorar (nettoavkastning).

Fondenes gebyrer eller rammevilkår kan endres av forvalteren etter regler som fastlegges av Finanstilsynet. Andelseierne varsles om endringer via e-mail forut for gjennomføringen. Det er ingen begrensning på antall uttak fra noen av fondene.

Samtlige investeringer i KLP-fondene er gjort i henhold til KLP-fondenes retningslinjer for ansvarlige investeringer.

Forbehold

Denne rapporten baserer seg på kilder som av KLP Kapitalforvaltning vurderes som pålitelige. Det er imidlertid ikke mulig å garantere at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer KLP Kapitalforvaltnings oppfatning på det tidspunkt de ble utarbeidet, og vi forbeholder oss retten til å endre oppfatning uten varsel. Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. KLP Kapitalforvaltning påtar seg ikke ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasingninger.

KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE

Besøksadresse:

Dronning Eufemias gate 10, Oslo.

KLP KAPITALFORVALTNING AS

Postboks 400 Sentrum 0103 Oslo, Norge

www.klp.no

Sentralbord: 55 54 85 00